This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Scan
4230
5

Scan 4230,5

Harvard College Library

FROM THE FUND OF

CHARLES MINOT
(Class of 1828).

Received 17 Jan. 1889.

HARVARD COLLEGE LIBRARY - WIDENER LIBRARY

Välborne

Carl Rådt, R. N. O. Ledamot af
K. W. H. o. A. Akademien m. m.

Herr M. af Sandström,

Admjuka st
af
JJ

Sæmund Sigfusson.

VÖLO-SPA

hoc est

Carmen Veledæ

Islandice et Latine

Commentariolis strictim illustratum.

Interprete
Petro
P. WIESELGREN.

Londini Gothorum.
Ex officina BERLINGIANA
MDCCCXXIX.

Scan 4230.5
TF 8422

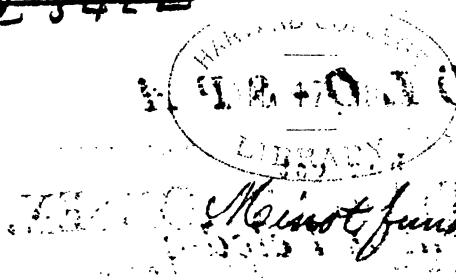

Hvad skett, hvad ske skall, det vet Valas djupa sång.
Den sång är tidens vaggsång, är dess Drapa ock,
Heimskringlas häfder gå på samma ton som den,
och mannen hör sin egen saga deruti.
Förstån J ännu eller ej? spör Vala dig. —

Frithiofs S. af E. Tegnér.

Viro

Nobilissimo et Celeberrimo

CHRISTIANO THOMSEN,

Consiliario Cancellariæ Regiæ,

Societatis, cui Antiquitates commissæ sunt,

Regiæ Hafniensis Secretario,

Reg. Academiæ Lit. Eleg. Hist. et Antiqu.

Holmiensi

literarum usu juncto etc.

Amico singulari

d. d.

Interpres.

Völo-Spá.

I. Hliods bid ec
Allar kindir
Meiri oc minni
Mavgo Heimdallar.
Vildo it ec Valfavdvr
Vél fyr telia
Fornspiöl ftra
Þau er fremst um man.

II. Ec man iötna
Ar vm borna
Þá er fordom mic
Födda hofdo
Nío man ec heima
Nío ívídi
Miötvid möran
Fyri mold nedan.

III. Ar var allda
Þar er Ymir bygdi
Vara sandr né sær
Né svalar vnnir,
Jörd fannz æva
Né vpphimin
Gap var ginnúnga
Enn gras hvergi.

IV. Adur Bvrs synir
Biódum um ypPo
Þeir er Midgard
Möran scópo.

Carmen Veledae.

I. *Ore favente*
Accipiatis,
Ordine quovis
Scandite clamni!
Facta docebo
Coelifenarum,
Carmen avitum
Quippe recordor.

II. *Musa Gigantum*
Sum memor ævi
Prisci, et ab illis
Docta magistris.
Ante novenum
Sum mensor orbum,
Quam arboris orbis
Exstitit herba.

III. *Temporis Eos,*
Quum Chaos; æquor
Tumque carebat
Litore et undis
Terra nec ulla,
Arcuit haud se
Cœlum. Erat omne
Pondus inane.

IV. *Prole Borea*
Astra locantur,
In medioque
Terra creatur.

Sol scein sunnan
A salar steina
Þá var grand gróin
Grönom lauki.

V. *Sól varp sunnan*
Sinni mána
Hendi inni högri
Vm himin iódyr.
Sól Þat né vissi
Hvar hon sali atti,
Stiörnur Þat né vissu
Hvar Þær stuti áttu
Máni Þat né vissi
Hvat hann megins átti.

VI. *Þá gengo regin öll*
A raukstóla
Ginheilög goð
Oc vm Þat gættuz
Nótt oc nidiom
Navfn um gáfo
Morgin heto
Oc midian dag
Vndorn oc aptan
Arom at telia.

VII. *Hittoz Aesir*
A Idavelli
Þeir er havrg oc hof
Hátimbro Þo
Afla luvgdo

Austrifer arcens
Montium inaures
Sol vigilesque
Elicit herbas.

V. *Sol bijugas, quo*
Irradiatur
Pallida luna,
Deserit nunquam
Postea nunquam
Constitit olimve
Sol, sua linquens
Atria, nunquam
Astra quierunt,
Luna nec errans.

VI. *Consilit altis*
Tum soliis, queis
Sancta sedebat,
Concio Divûm,
Noctibus, horis,
Queis nova lunu,
Atque dies,
Quadrifidis, quo
Computet annos,
Nomina dicit.

VII. *Convenit Idâ*
Cœtus Asarum,
Erigit aras
Templaque celsa,
In fabricisque

Aud smiðodo
[Afls kostodo
Allz freistodo]
Tángir seopo
Oc tól gördo.

VIII. *Teſldo í túni*
Teitir voro
Var þeim vettegi
Vant or golli
Unz Þiðr qvomo
Þursa meyiar
Anáttkar miog
Or loton heimom.

IX. *Þa gengo regin öll*
A raukastola
Ginheilög god
Oc vm Þat gættoz
Hverr skyldi dverga
Drottin skepia
Or brimis blodi
Oc or blám leggiom.

X. *Þar (var) Mótsognir*
Mötzt vm ordin
Dverga allra
En Durin annar
Þeir manvitcon
Mörg vm giordo
Dverga or iordo
Sem Durin sagdi.

[*Viribus utens*
Omnia tentat]
Excoquit aurum,
Armaque pacis
Affabre cudit.

VIII. *Alcâ et illa*
Luditur arce,
Aurea namque
Floruit ætas;
Tresque puellæ
Donec adessent
Stirpe gigantum
Fata ferentes.

IX. *Consulit altis*
Tum soliis, queis
Sancta sedebat,
Concio Divûm:
Nunc quis eorum
Numina diva
Redderet æthræ,
Æquori humoque.

X. *Omne sibi quæ*
Attrahit, hæc vis
Prima; secunda,
Cui patiendum.
Viribus ora
Sunt data nostra,
Intimâ humoque
Dulce quiescunt.

XI. *Nyi oc Nidi*
Nordri oc Sudri
Austri oc Vestri
Alþiófr, Dvalin
[Nar oc Naín
Nipíngr, Daín]
Bivavrr, Bavavrr
Baumburr, Nori.

An oc Anarr,
Ai, Miödvitnir
Veigr oc Gandalfr,
Vindalfr, Þráin,
Þeccr oc Þorin,
Þrór, Vitr oc Litr
Nár oc Nyrádr.
Nú hefi ec dverga
Regin oc Radsvid
Rétt vm talda.

XII. *Fili, Kili,*
Fundin, Nali,
Hepti, Vili,
Hannar, Svíorr
[Billíngr, Brvni,
Biledr, Bvri]
Frár, Hornbori,
Frægr oc Lóni,
Aurvángr, Jari,
Eikinscialdi

XIII. *Mál er dverga*
I Dvalins líði

XI. *Evocat illas*
Lunaque; ventus
Quatuor exstant
His; at eaedem,
Sive furantes,
Sive quietæ,
Seu quatientes,
Sive repressæ.
Aëris illa
Numina dura,
Effera, nimbus
Quæ tenet, astra
Quando minatur;
Visque colorans,
Visque novatrix
Numina, coeli
Quae tenet aër,
Enumeravi.

XII. *Numina terra*
Haec tenet: illud,
Quod bene jungit,
Quodque susurrat
Fontibus, et quod
Floribus exstat,
Quercubus et quod
Dulce sub umbris
Cortice tectum
Carmina cantat.

XIII. *Jam referenda*
Numina aquarum,

Lióna kindom
Til Lofars telia.
Þeir er sótto
Frá salar stæini
Aurvánga siavt
Til Jorovalla.

XIV. *Þar var Draupnir*
Oc Dólg Þrasir,
Hár, Haugspori,
Hlævangr, Glói,
Scirvir, Virvir,
Scafidr, Ai,
Alfr oc Yngvi
Eikinscialdi,
Fialarr oc Frosti
Finnr oc Ginnar,
[Heri, Högstari,
Hliódólfr, Móinn]
Þat mvn vppi
Medan avld lifir
Lángnidia tal
Lofars hafat.

XV. *Unz Þrír qvomo*
Or Því lidi
Avflgir oc ástgir
Aesir at húsi.
Fvndo á landi
Lítt megandi

Inde ab eo, quod
Dormit in una
Terra, ad apertum,
Monte relicto
Quod mare quærit,
Arva pererrans.

XIV. *Huc referenda:*
Stilla quieta,
Fluminis æstus,
Quæ petit astra
Unda, sepulchra
Quæque pererrat,
Gutta rosarum
Splendida, turbo,
Unda nivosa
Et glacialis,
Quam vehit alâ
Horrisonante
Magna procella.
Tempus in omne
Numina in undis
Commemoranda.

XV. *Cœlitus ignis*
Nunc venit. Ascæ
Tres, amor et vis
Queis, veniebant.
Litore, quod jam
Exstitit, adsunt

Asc oc Embla
Orlöglausa.

XVI. *Avnd þau né átto*
Od þau né hafdo
Lá né læti
Né lito góda.
Avnd gaf Odinn
Od gaf Hönir
Lá gaf Lódvr
Oc lito góda.

XVII. *Asc veit ec standa*
Heitir Yggdrasill
Hár badmr ausinn
Hvíta auri
Þadan coma davggvar
Þærs i dala falla
Stendr æ yfir grönn
Urdar brvnni.

XVIII. *Þadan coma meyiar*
Margs vitandi
Þriár or Þeim sæ
Er vnd Þolli stendr.
Urd héto eina
Adra Verdandi
Scáro á scídi.
Scvld ena Þridio.
Þær lavg lavgdo
Þær lif kvro
Allda börnom
Orlavg segia.

Ascur et Embla
Numine at orbi
XVI. *Non animantes*
Mente carebant,
Sanguine, gestu
Atque colore.
His animum Odin
Dat; rationem
Hœnir; et addit
Organa Lodur.
XVII. *Fraxinus exstat;*
Hæc Spatii arbor
Sidera tangit
Lacteum et orbem
Hinc petit imber
Vallem; et obumbrat
Frondea semper
Temporis undas.
XVIII. *Inde puellæ,*
Quas tegit umbra,
Omne scientes
Egrediuntur
Tres moderantes
Quod fuit, est et
Fiet; in ære
Carmina sculpunt.
Jura ferentes,
Qui moriantur
Constituunt et
Fata ministrant.

Sol scein i sunnan
A salar steinar
Þá var grand gróin
Grönom lauki.

V. *Sól varp sunnan*
Sinni mána
Hendi inni högri
Vm himin róðyr.
Sól Þat né vissi
Hvar hon sali atti,
Stiörnur Þat né vissu
Hvar Þær stati átto
Máni Þat né vissi
Hvat hann megins átti.

VI. *Þá gengo regin öll*
A rauðkstóla
Ginheilög god
Oc vm Þat gættuz
Nótt oc nidiom
Navfn um gáfo
Morgin hetu
Oc midian dag
Vndorn oc aptan
Arom at telia.

VII. *Hittoz Aesir*
A Idavelli
Þeir er havrg oc hof
Hátimbroþo
Afla lavgdo

XIX. *Est memor, ætas*
Aurea quando
Deficiebat,
Musa: ter ustum
Quum fuit Aurum
Sole sub almo,
Viscere terræ
Erutum ab imo.
Vivit id usque
Tempora nostra.

XX. *Numus et audit,*
Quo venit hospes;
Numen et istud,
Quod bona spondet,
Fascinat ursos,
Edocet artes,
Semper amatum a
Gente maligna.

XXI. *Consulit altis*
Tum soliis, queis
Sancta sedebat,
Concio Divûm,
An sibi detur
Pœna benignis,
Aut semel ultis
Illa daretur?

XXII. *At jaculatur*
In populos tum
Odin; et illa
Prima sub astris

Aud smiddo
[Afls kostodo
Allz freistodo]
Tángir seópo
Oc tól görda.

VIII. *Tesldo í túni*
Teitir vorv
Var Þeim vettegi
Vant or gulli
Unz Þriar qvomo
Þursa meyiar
Aniáttkar miöc
Or loton heimom.

IX. *Þa gengo regin öll*
A raukastola
Ginheilög god
Oc vm Þat gættoz
Hverr scylldi dverga
Drottin skepia
Or brimis blódi
Oc or blám leggiom.

X. *Þar (var) Mótsognir*
Mötzt vm ordin
Dverga allra
En Durin annar
Þeir mannvon
Mörg vm giordo
Dverga or iordo
Sem Durin sagdi.

[*Viribus utens*
Omnia tentat]
Excoquit aurum,
Armaque pacis
Affabre cudit.

VIII. *Alea et illa*
Luditur arce,
Aurea namque
Floruit ætas;
Tresque puellæ
Donec adessent
Stirpe gigantum
Fata ferentes.

IX. *Consulit altis*
Tum soliis, queis
Sancta sedebat,
Concio Divûm:
Nunc quis eorum
Numina diva
Redderet æthræ,
Æquori lumoque.

X. *Omne sibi quæ*
Attrahit, hæc vis
Prima; secunda,
Cui patiendum,
Viribus ora
Sunt data nostra,
Intimâ lumque
Dulce quiescunt.

Yggiongr Áса
Oc í augo leit.
Hvers fregnit mic?
Allt veit eo Odinn.
Hvar Þú auga falt Þitt
J enom mæra
Mimis brunni.
Dreckr miöd Mimir
Morgin hverian
Af vedi Valfavdvrs.
Vitod er enn edvr hvat?

XXVII. *Valdi henni Herfavdvr*
Hringa oc men
Féspiöll spaclig
Oc spá-ganda.
Sá hon vítt oc vm víd
Of verölld hveria.

XXVIII. *Sá hon Valkyrior*
Vítt of komnar
Gavrvar at rída
Til GodÞiódar.
Scvld hélt scildi
Enn Scævgvl avnnor
Gvnnr, Hildr, Gavndvl
Oc Geir-skavgol.
Nú ero taldar
Navnnor Herians
Görvar at rída
Grvnd Valkyrior.

Advenit Odin. XXVI.
"*Quare rogando*
Sollicitabis?
Omnia novi.
Novi, oculum quo
Fonte tegebas.
Poculo eodem
Lumine Miner
Utitur, omnem XXVII.
Solis ad ortum."
Peroptitisne?

XXVII. *Huic dedit Odin* XXVI.
Spintera et aurum;
Carmina sacra
Reddidit illa:
(Nam super orbes
Lumina volvit).

XXVIII. "*Agmina quæruntur*
Valkyriarum
Eminus arva
Læta Deorum.
Fata futura
Parca gubernans
Advenit; acri XXVIII.
Ense corusca;
Tela vibrantes,
Agmine denso,
Valkyriæque
Hancce sequuntur."

XXIX. Ec sá Baldr
Blódgan tíver
Odins barni
Orlög fólgin.
Stód um vaxin
Vollo hærri
Miór ok mioc fagr
Mistilteinn.

XXX. Vard af þeim meidi
Er mér syndiz
Harmflavg hætlig
Havdr nam skióta.

XXXI. Baldvrs bródir var
Of borinn skemma
Sá nam Odins sonr
Einnættr vega.
Þó hann æva hendr
Né havfvi kembdi
Advr á bál vm bar
Baldvrs andscota.
En Frigg vm grét
I Fensavlom
Vá Valhallar:
Vitod er en edr hvat?

XXXII. Hapt sá hon liggia
Vndir hvera lvndi
Lægiarn líki
Loka á Þeckian.
Þar sitr Sigyn
Þeygi vm sínom

XXIX. *Balderis ictum,*
Odine nati,
Musa videbam
Sanguine sparsi.
Valle vigebat
Antea Viscum,
Quod super arvo
Exstitit insons.

XXX. *Germine ab isto*
Missile factum
Hoederis (ipse
Verba nefanda!)

XXXI. *Balderis ultor,*
Fruter itemque,
Bis modo solem
Viderat almum.
Non lavat ora,
Pectine nullo
Utitur ille,
Baldere inulto.
Damnaque cœli,
Vescere terræ,
Frigga dolebat.
Percipitisne?

XXXII. *Visus ab illa*
Locho malignus;
Isse ligatur
Luco in aquoso.
Anxia Sigyn
Adsidet; illum

Ver vel glyiod
Vitod er enn eda hvat?

XXXIII. *A fellr austan*
Vm eitr-dala
Saurom oc sverdom
Sliþr heitir sú.
Stód fyr nordan
A Nida fiöllum
Salr or gvlli
Sindra ættar
En annar stód
A Okolni.
Bóirsalr iotvns
En sá Brimir heitir.

XXXIV. *Sal sá hon standa*
Sólo fiarri
Nástrondo á
Nordr horfa dyr.
Féllo eitrdropar
Inn vm lióra
Sá er vndinn salr
Orma hriggiom.

XXXV. *Sá hon þar vada*
Þúnga strauma
Menn mordvarga
Oc meinsvara
Oc þann annars glepr
Eyra rúno.
Þar svg Nidhöggr
Nái framgengna

Commiserasoens.
Percipitisne?
XXXIII. *Amnis ad ortum*
Solis inerrat
Valle veneni;
Volvit et enses,
Theca vocata.
Versus et arctos
Emicat Ædes
Rupis opacæ.
Versus et austrum
Sole propinquo
Brimer, Asylum,
Lucis, inardet.
XXXIV. *Arx procul ignem*
Solis, in ora
Mortis; in axem
Ostia vergunt,
Pureque stillant
Porro fenestræ.
Ædificata est
Anguibus ædes.
XXXV. *Flumine euntes*
Musaque cernit
Fœdifragos, queis
Sica erat; uxor
Queisque aliena
Infatuata.
Membra Dracoque
Mordet; eisdem

Sleit vargr vera.
Vitod er enn edr hvat?

XXXVI. *Austr sat hin aldna*
I Iárnvidi
Oc föddi Þar
Fenriz kindir.
Verdr af Þeim aullom
Einna noccorr
Túngls vitgarz
I trölls hami

XXXVII. *Fyllir fiörvi*
Feigra manna
Rydr ragna siót
Raudum dreira;
Svört verda sólscein
Of svmor eptir
Vedr öll válynd
Vitod er enn edr hvat?

XXXVIII. *Sat Þar á haugi*
Oc sló hörpo
Gygiar hirdir
Gladr Egdir.
Gól vm hanom
I gaglvidi
Fagr-raudr hani
Sá er Fialarr heitir.

XXXIX. *Gól vm Asom*
Gvllincambi
Sá vekr havldva at hivrar
At heriafavdvrs.

Vescitur ursus.
Percipitisne?
XXXVI. *Sole sub orto*
Condit opaca
Silva Luporum
Hem! genitricem.
Maximus olim
Exedet ipse
Denique lunam,
Horridus artûs.
XXXVII. *Is saturatur*
Morte. Deorum
Sanguine sedes
Spargit. Ut ante,
Postea nullus
Sol nitet; aura
Fitque nociva.
Percipitisne?
XXXVIII. *Colle sonora*
Pulsat et ales
Fila, gubernans
Numina sylvæ;
Sed super illum
Silva canora
Consonat, ales
Purpureusque.
XXXIX. *Aureus ales*
Excitat omnes
Arce cubantes
Odinis alta,

Enn annarr gólr
Fyr iörd nedan
Sótraudr hani
At savlom Helian.
XL. *Geyr Garmr mioc*
Fyr Gnipa helli
Festr mvn slitna
Enn freki renna
Fiöld veit hon fröda
Fram sé eo lengra
Vm ragna rok
Ravm sigtíva.
XLI. *Brödvr mvno beriaz*
Oc at bavnom verda
Mvno systrúngar
Sifiom spilla.
Hart er í heimi
Hórdómr micill.
Scéggavld, scalmavld
Scildir ro klofnir,
Vindavld, Vargavld
Adr veröld steipiz
Mvn engi madr
Ödrom þyrma.
XLII. *Leika Mims synir*
Enn miötvdr kyndiz
At eno gialla
Giallar horni.
Hátt blæs Heimdallr
Horn er á lopti

Voce sed ater
Gallus in antris
Succinit Helæ
Horrisonantes
XL. *Garmur humoque*
Latrat in ima
Vincula rumpet
Omnia ruens
Plurima Musæ
Scit; videt ingens
Fata Deorum et
Ultima bella.
XLI. *Sanguine Frater*
Fratris inunctus
Vincula stirpis
Nulla coluntur
Sæcula dura
Sunt, stupra multa,
Bellaque, scuta
Scissa, procellæ
Atque homicidæ
Donec Olympius
Corruit; haud jam
Parcitur ulli.
XLII. *Volvitur æquor,*
Orbis inardet,
Gialara, cornus
Intonat Heimdal
Æthera scindens.
Nunc caput istud

Mælir Odinn
Vid Mimis havfut.
XLIII. *Ymr id aldna tré*
En iotun losnar
Scelfr Yggdrasils
Ascr standandi.
[Hrædaz allir
A helvegom
Adr Surtar þann
Sevi of gleypir.]
XLIV. *Hrymr eor austan*
Hefiz lind fyri
Snyz Jormungandr
I iotunmódi
Ormr kneyr unnir
Enn ari hlacodr
Slítr nái nef-fadir
Naglfar losnar.
XLV. *Kiöll fer austan*
koma munno Muspells
Vm lavg lydir
Enn Loki styrir
Fara fífle megir
Med freka allir
Þeim er bródir
Byleips á för.
XLVI. *Hvat er med Asom*
Hvat er med Álfom
Gnyr allr Iotunheimr
Æsir ro á þingi

Mimeris Odin
Consulit impos.
XLIII. *Contremit Arbor,*
Non ruit, orcum
Quando solutus
Locho relinquit.
[*Contremit orcus*
Horridus umbris,
Quemque repente
Exedet ignis]
XLIV. *Fax oritur jam*
Dira cometæ;
Hesperus ævi,
Cymbaque mortis.
Æquor, (hic anguis
Orbis) anhelat;
Concinit undis
Ales ad ossa.
XLV. *Eurus arantes*
Æquora natos
Muspelle pallit;
Locho gubernat.
Quem comitatur
Effera turba,
(*Coelitus ignes,*
Flammæ et ab orco).
XLVI. *Nunc quid Olympi*
Numina et Orbis?
Sussa tremiscunt.
Concio Divûm

Stynia Dvergar
Fyr steindvrom
Veggbergs vísir
Vitod er enn edr hvat.

XLVII. *Svrtr fer svnnan*
Med sviga læfi
Scín af sverdi
Sól valtifa.
Griótbiörg gnata
Enn gífor rata
Troda hallir helveg
Enn himin clófnar.

XLVIII. *Þá cömr Hlinar*
Harmr annarr fram
Er Odinn ferr
Vid Ulf vega
En bani Belia
Biartr at Svrti
Þá mvn Friggiar
Falla ángantyr.

XLIX. *Þá cömr inn raicki*
Mavgr sigfavdar
Vidarr vega
At valdyri.
Lætr hann megi hvedrúngs
Mvnd vm standa
Hiör til hiarta
Þá er hefnt faudur.

L. *Þa cömr inn mæri*
Mavgr Hlódyniar

Consulit. Ima
Terra gemiscit,
Conscia finis.
Percipitisne?

XLVII. *Ignis olympi*
Rex venit austro,
Solis et instar
Concutit ensem.
Rupeque scissa,
Silva ruit, gens
Competit orcum.
Et polus hiscit.

XLVIII. *Adgeme rursus*
Hlina, lupo quum
Odin inhæret
Prœlio atroci.
(Surturus illum,
Quo Bele cæsus,
Tum necat) Odin
Nam perimetur.

XLIX. *Armipotente*
Odine natus
Vidarus hostem,
Stirpe gigantum,
Sistit, et ensem
Corde recondit.
Odin inultus
Non moriatur.

L. *Emicat heros,*
Hlodine natus,

Gengr Odins sonr
Vid Ulf vega
Drepr hann af módi
Midgards veor
Mvno halir allir
Heimstöd rydia
Gengr fet nío
Fiörgyniar burr
Neppr frá nadri
Nids óquidnom.

LI. *Sól tecr sortna*
Sígr fold í mar,
Hverfa af himni
Heidar stiörnor.
Geisar eimr
Vid aldvrnára
Leicr hár hiti
Vid himin siálfan.
"Geyr . . . ."

LII. *Sér hon vppkoma*
Avdro sinni
Jord or ægi
Idia gröna.
Falla forsar
Flygr avrn yfir
Sá er á fialli
Fisca veidir.

LIII. *Finnaz Æsir*
A Idavelli
Oc vm moldvinnr

Monstra natabunt.
Odinides fana
Enecat ingentes
Orbis, in orbe
Ultimus heros.
Tres nodo patens
Ter fugit unguem
Fiorgyne natus,
Dum sine mendâ
Nutet utrique
LII. Sol tenebratur
Terra marique
Sidit et astra
Clara fugantur.
Corripit ignis
Arborem, ubi vastra
Poma; præumbras
Sidera famus.
"Latrat
LII. Exsilit undis
Altera terra.
Illa virebit
Tempus in omne.
Hic juga linquit
Rivus, et alces
Pendet odorans
Æthere pisces.
LIII. Convenit Ida
Concio Asarum
Colloquiturque

Mátthar dœma
[Oc minnaz Þar]
A megindœma
Oc [á] ámbultre
Fornar rúnar
LIV. *Þar manna epter*
Undr samlingar
Gullnar tafflor
I grasi finnaz
Þærs í árdaga
Attar höfdo
LII. *[Fólcvalda goda*
Oc Fiölnes kindar]
LV. *Mvno ósánir*
Acrar vaxa
Bavls mvn allz batna
Baldur mun coma
Búa Þeir Hav dr lor Baldur
Hropts sigtoptir
Vel valtívar
LII. *Vitod er enn edr hvat*
LVI. *Þá kná Hönir*
Hlaut vid kióra
Oc burir byggia
Brödra tvœggia
Vindheim vídan
Vitod er enn edr hvat
LVII. *Sal sér hon standa*
Sólo fegra
Gvlli Þacdan

De angue mirabo,
[Deque patratis],
Summus Asarum
Quæ docuisset
Ante, recordans.

LIV. *Nunc quoque miræ*
Inveniuntur
Gramine tectæ
Forte tabellæ,
Quas tenuissent
Tempore primo.
[Divaque proles
Multiplicantis]

LV. *Nil sere. Flavent*
Nunc tamen arva.
Occidet angor;
Balder adibit; —
Balder et Hœder,
Gratus uterque
Omnipotenti.
Percipitisne?

LVI. *Ecce piatus*
Acriter Hoenirl
Nunc ibi Fratrum
Juncta tenebunt
Regna Nepotes.
Percipitisne?

LVII. *Clarior ipso*
Sole renidet
Gimle. Refulgent

A Gimle
Þar scolo dyggvar
Dróttir byggia
Oc vm aldrdaga
Yndis nióta.

LVIII. [*Þa cömr inn riúi*
At regindómi
Avflvgr ofan
Sá er öllo raedr;
Semr hánn dóma
Oc sacar leggr
Vescavþ setr
Þau er vera scolo]

LIX. *Þar cömr inn dimmi*
Dreki fliúgandi
Nadr fráum nedan
Nida fiollom.
Berr sér i fiodrom
Flygr vavll yfir
Nidhavggr nái
Nu mon hann seycqvaz.

Aurea tecta.
Hic bonus omne
Vivet in ævum
Atque fruetur
Sorte beata.

LVIII. [*Nunc venit atque*
Judicat omnes,
Qui super astris
Jura gubernat.
Mitigat hostes
Constituitque
Ipse futuræ
Præmia Vitæ.]

LIX. *Ater et anguis,*
Emicat; atrox
Æthera scindens
Rupit ab orco.
Qui sibi dentur,
Hos levat alis;
Aufugit et jam
Volvitur umbris.

Commentariola.

Mihi hanc interpretationem, quam a 1822 periclitatus sum, edenti adfuit: *Edda Sæmundar hins Fróda. Edda Rythmica seu Antiquior vulgo Sæmundina dicta.* Pars III. . . . . *Poëseos Vetustissimæ Scandinavorum Trifolium, continens carmina Völuspá, Hávamál et Rígsmál, illorum Origines, Cosmogoniam et Theosophiam optim illustrantia, e codice Bibliothecæ Regiæ Hafniensis pergameno, nec non diversis legati Arnæ-Magnæani et aliorum membranaceis chartaceisque melioris notæ manuscriptis. Cum interpretatione latina, lectionibus variis, notis, glossario vocum p. p. Accedit locupletissimum priscórum Borealium theosophicæ Mythologiæ Lexicon, addito denique eorundem gentili Calendario, jam primum indagato ac exposito. Hafniæ* 1828. in Quarto pagg. 1146 *). Ex illa *textum* ipsum accuratissime descripsi, lectiones ibi acceptas omnino secutus, præter ultimam lineam ultimi membri (LIX) ubi *Edd. Hafn.* retinet:

*) Ediderunt Monrad, Schlegel, Thorlacius, Werlauff, P. E. Müller & Finn Magnusen, Legati Arnæ-Magnæani Ephori & Curatores, a manu habentes G. J. Thorkelin.

Nú mon hann seycquaz,

quod "Odinjuka Tjenarinna" vel "Jag har den äran" tenori carminis sublimi minime concinit. Mihi igitur magis arrisit:

"*Nú mon hann seycquaz.*"

"Jam in tenebris, eminus quæ apparent, Draco Umbrarum, Lucem Deumque fugiens, omnino evanescit." Apud Resenium *hann* legi, omnibus notum. Ipsa *Edd. Hafn.* hoc loco adnotat: "Res. pr. *haun*. Membrana, quæ vocem abbreviatam reddit, sane in ea satis ambigua videtur, an nempe *han* vel *hon* legenda sit." Etiam *Additamentum continens Apographum Carminis Völuspá hactenus ineditum, sed a reliquis ordine differens, e Codice Membranaceo Legati Arnæ-Magnæani, in Oct. N:o 544* *) mihi

*) In *Edd. Hafn.* p. 191—208, "Notabile hocce carminis V. S. exemplar," "seculo XIV exaratum" habent. De quo ibidem: "Istud apographum matrici, a Regii codicis & etiam ab Holmensi diversæ, suam originem debuisse, omnio dubio caret; talis inter eos diversitas præcipue orta videtur propter carminis hujus scriptionem, olim variis diversis librariis, ex orali ejus variarum hominum traditione vel recitatione, debitam — quæ circumstantiia poëmatis ultimam vetustatem, etiamsi certe ævo adscribendam, sufficienter demonstrat."

ad "han" præferendum commovit. Hic enim ultima Carminis Voluspæ linea:

Nú man hann sökkvaz.

Ubi adnotatur, codicem in Quarto N:o 164 papyraceam in Magnæana collectione etiam *hann* exhibere. De cetero confiteor, me in *Edd. Hafn.* multa invenisse, quæ interpretationibus meis favèrent, plurima, quæ illas corrigerent, pauca, quæ sequi non possem. Studiosos benigne meum opusculum accepturos puto, quod *contextum optime elaboratum* optimi Scandinavorum antiquorum carminis in manus tradat.

Ut etiam abilis, qui Mythorum minus periti sunt, intelligerer, ipsum *sensum* nominum, ubi fieri potuit & debuit, interpres explicui. Qui ipsa verba Gothica, rite designata, adspicere placet, is in paginam, qua Gothice canitur, oculum dejiciat. Quæ vero in carmine vertere non fuit fas, ea in commentariolis brevissime explicem.

Völuspa. Carmen Veleda.

"foliis tantum ne *carmina* manda."
Virg. Æn. VI. 74.

"Vidimus sub Diro Vespasiano Veledam diu apud plerosque Numinis loco habitam."

Tac. de Mor. Germ. VIII.

Quid *Veleda* significet, *Saga Eiriks rauda* vel *Peter Porsinns Karlsefne* (adhuc inedita) optime docet. Mulier quaedam, ut in Eddae Hafniensis praefatione adfertur, nomine Thorbiarge in quodam territorio veteris Groenlandiae degebat; haec fatidica fuit dictaque *Spaeda Vala*. . . . Cum Thorkilus inter primates haberetur, . . . fatidicam ut se invitavit, lauto praehabito apparatu, uti mos erat talem hospitem excipere. Sedes fatidicae in loco excelso posita erat. . . . Illa vero Viro, in occursum ei misso, comitata, vespere adveniens tali modo instructa fuit. Tunicam caeruleam, lapillis a summo ad imum ornatam induta erat, sphaerulas vitreas collo gestabat, capitis gestamen e pelle agnina nigra erat, subducta interius alba pelle felina. Baculo nitebatur globulum in summo habente . . . Zona Hunlandica se cinxerat, ex qua cruminam magnam suspenderat, in qua magica sua instrumenta servabat. . . . Intrantem omnes, uti debitum credebatur, re-

verenter salutarunt, ea vero, prout salutantes ei placebant, salutationes excepit. . . . Illa verborum de omnibus rebus parca erat. . . . Crastina die mane famulae Thorbiargam, in editiori tabulato magico sedentem, circumcinxerunt. Tum Gudrida, una earum, quae carmen huic magiae destinatum canere calluit, id tam alta & canora voce cecinit, ut praesentes se suaviorem cantum numquam audivisse faterentur. Jam cantu delectatae fatidicae Thorbiargae multae res, quas praedicit, aperiuntur. . . . .

I. Mavgo Heimdallar: Scandicæ Alumni.

"In perantiquis traditum est narrationibus, Asarum quendam nomine Heimdalem iter suum ad oram quandam maritimam perrexisse . . . . Prostravit se porro in medio lecto . . Infantem peperit Edda, . . quem vocarunt *Træl* (servum) . . . Se ad somnum comparavit Rigus . . Infantem peperit Amma, quem vocabant *Karl* (plebejum). . . Tum Rigus lectum parabat . . puerum peperit Módir, cui nomen *Jarl* (patricium) dederunt." . . .

Rigs-mál.

Valfavdvr: Coeliferentis.

Edda Junior *Odinum qui agminibus*

præfuit, hic respectum voluit. Attamen in *Edd. Hafn. Odinum, qui Solem creavit*, Eddam Antiquiorem hic adnuere, læti didicimus. Sic enim in Lex. Mythol. p. 777: "Hæc certe Mythologia (falla i val) permultis Scandinavis, ultima gentilismi ætate durante, revera arrisit; sed opinor nihilo minus originariam aliam quærendam esse in voce *Valr*, *Vaulr*, *Völr* convexitas i. e. hemisphærii cœlestis & sic præsertim mythice cœlum ipsum, arcuata cœli concavitas." Hodie Islandis in usu sunt *a-valr* (convexus, semiteres), *si-valr* (undique rotundus) &c. Ibid.

II. *Iotna*. Sic dicuntur veterum borealium Titanes s. Gigantes, sæpissime Deorum & hominum hostes. Jam chaoticæ & efferæ Vires Naturæ; jam eis quæ respondeant in homine, *μικροκοσμῳ*, cupidines & perversitates; jam gentes Gothis rudiores vicinæ. Hæc illæ intelligendæ sunt.

Níu heima, *Níu íviði*: *novendam* &c.

Wafåder tänkte en verld, och den värdt; lik som skalden
Diktar en sång och den står i åhörarnes minne
Med sina bilders prakt; men som sången, då ingen
Minnes den mer, försvinner, så veriden af ingen
Tanke mer fattad, ej speglad mer i ett öga,
Åter till intet blef; ty dess varelser hunnit

Högre verldar, nya blommor, nya fruktens ljuf kryter,
Faller förvissnad. Så redan, med växlande skönhet,
Nio verldar blomstrat ur Skaparens tanke,
Nio himlar deraf blifvit mognade frukter.
Verlden, *den Tionde*, olik dem alla, nu skapas &c.
Starkodds Sånger. Sthm 1824.

Ividi, quod hic legitur, "vaporum regiones i. e. Athmosphæræ, aëra cæla" redditur in *Edd. Hafn.* p. 760. *Ividur* vero *pluvialis est arbor*. Utrumque legitur, huic respici videmus mythum, Indorum mythis similem, qui, novem commemorantes mundos, in quovis centralem finxerunt arborem, immani magnitudine præditam ac in monte altissimo stantem, ubi Diis suos celebrant solennes conventus. Adnuit *Edd. Hafn.* Sinensibus, Mongolis, Tibetanis, Calmuckis & pl. similes esse fabulas.

Miötvid: Miöt medium; *vidr* arbor, "Arbor centralis" in *Edd. Hafn.* Decimum quæ repræsentat orbem, dicitur, ut vulgo notum est, *Yggdrasil*. Musa non tantum, virium naturæ *primordia* (iotna) *perpendens*, inde a *Chaos* cosmogoniam suam incipere potest; facultas ei ingeniose *fingendi* Dii dederunt; ante quam arboris, quæ orbis erat imago, cotyledon (hjertblad) exoreverat, *est* Musa, quæ, arbore jam decremata (Strophe LI), triumphans aderit.

III. *Ymir*: "Chaos primitivum gigantea forma repræsentans." Chronos, a Diis vinctus & Briareo custoditus, in Mythis Græcis eandem rem exprimit. Talis magnus homo apud Ægyptios, mali principium Diisque bellum inferens, offenditur. Illi Chaldæorum Omoroca bene convenit, quem Baal, summi cœli Deus, in duas partes (cœlum & terram) divisit, qui mythus, a Rabbinis acceptus, qua *Adam Cadmon* fingeretur, eis materiem præbuit. Indis suum esse *Oüm*, Sinensibus Pan-hu, *Ym*, a Mythographis relatum est. Imprimis observandus est Coschino-Sinensium Gigas primarius *Banio*, qui in mundanum corpus a Diis ita transformatus est, ut cranium ejus fieret cœlum, oculi sol & luna, caro terra, ossa rupes & montes, crines vegetabilia &c.

Gap var ginúnga. Ovidiano illo *Pondus inane* abjecto, si mavult lector; *Chasma, sine herbis*, ad verbum locum redditum sane habet.

IV. *Burs synir:* Prole Boræa i. e. filiis Sustentatoris i. e. *Virtute Divina. Edd. Hafn.* Burr etiam *portatorem*, sustentatorem significare opinatur. Filii Numinis *Coeliferentis & omnia sustentantis* (valfavdor & Burr) erant *Odin*,

Hœnir & *Lodur*, de quibus ad Strophi. XVI. *Bur* dicebatur *Ymer* jam ex undis caput tollens. Caucasus, Persarum *Bordz*, Zend Avestæ terræ radix, Indorum monti Meru sive Himala conveniens, ex undis caput primum extollens primos etiam homines necesse nutriret. Cosmogoniam Ymericam in *Edd. Hafn.* p. 313. omnem hic exponere angustia loci vetat; omnis vero legi & perpendi debet.

Midgard: heic mundum nostrum designat. Mundus alias a veteribus dividebatur jam in 1) *Asgardr* s. *Godheimr*: cœlum æthereum s. astrale; 2) *Midgardr* s. *s. Mannheimr*: terra quæ est athmosphærâ circumdata, hominum habitaculum. 3) *Utgardar*: hemisphærium inferius cum oris montanis exterioribus oceani, a giganteis dæmonibus ac monstris inhabitatis; jam in 1). *Asgardr*: regionem terræ Caucasicam; 2) *Midgardr*: colonias Asgardicas; 3) *Utgardar*: extrema propter frigus vel æstum a dæmonibus tantum habita oceani litora. *Edd. Hafn.*

V. *Himin-iódyr*. Accentum hic neglectum condonetur. Nobis *y* accentu instructum non adest. (Sic A, I &c. accentum addere nequivimus). De loco, ex

quo, austrum relinquens, sol progressus est sic in *Edd. Hafn.*: "Boreales videntur *cœli* vel *solis portas* posuisse in hujus domicilio *Gladsheim*, vel signo Zodiaci quod *Arietem* appellamus." Quod mihi mirifice placet. Quam pulchre cogitatur, e solstitio *vernali* solem novum processisse!

Sól Þat né vissi . . . Sol non scivit, ubi palatia haberet, i. e. locum, quo consistat, non invenit; *mansionem*, quam temporis initio, cum *in linea* collocata essent universa cœli corpora, reliquit, nec iterum, inter astra errans, reperit. Quis est, quin hic in memoriam revocet, etiamsi missum faciat "*magni anni*" initium,

Stjernan, som i dagens panna
Satt sú skön, ej ville stanna
Öfver jorden mer.

Franzén.

& quæstionum soli propositarum,

Säg mig, blir du ej trött
På din enslige gång? &c.

Tegnér.

Megins: Edd. Hafn.: "Megin vis vel mansio. Cum *megin* domicilium (raro in nostratium scriptis occurrente) cfr. Chin. *Mien*, domus."

VII. *Æsir*: "Asæ s. Dii gentilibus

credebantur totam Naturam ac ipsius phænomena continere ac sustinere. Jam in *Asgardia astronomica* visi, XII erant, quibus unus præfuit. Hic *Odin*, XII signa Zodiaci peragrans, illis dominatur; jam in *Asgardia historica* considerati, XII etiam erant, præter principem. Hic in solio conspicitur Odin, quem in sellis sedentes cingunt XII Dii majorum gentium Eddici. Illos vero non tantum debemus historiæ. Principio convenienter philosophico compositi videntur. Scilicet *Asgardiam psychologicam* astronomicâ & inprimis historicâ non raro adumbrari, mihi persuasum habeo. Hominis enim mens ita comparata est, ut non tantum externe quæ observet, sed etiam quæ interne cernat, & animo effingere & efficta manu formare studeat. Patres *Deum* coluerint, qui fons est lucis, & qua gaudeat animus & qua illlustretur oculus; Filii, illius quem non vident obliti, imaginem Dei, quam *Sol* proponit, cultu prosequantur; Nepotes tamen, vires animi non minus ac naturæ edocti, *ingenium*, quod jam in heroë quodam observare potuerunt, adorant. Illum cingunt cœlestes; iste XII per signa volvitur Zodiaci; hoc circumdant *virtus*, *poësis*, *insons animus*, *amor*,

vigilantia &c. quibus nomina uniuscujusque gentis largiter dabit historia. In omnibus Mythologiis, quas novimus, hei, tota Mythorum ratione ita coaluerunt, ut mythi secerni omnino nequeant, nec tamen, sine distinctione quadam adhibita, rite intelligi. Sic *Carmen Veledæ* multa continet, quorum radices Revelationi, qua homines primi supra humanitatis statum, quo permanserunt barbari, extollebantur, infixæ sunt. Explicationi *Eddæ Hafn.* largiendum est, hoc carmen *anni* vicissitudines, *temporis totius imaginis*, exponere. His vero non subsistendum. Poetæ, cui Carmen Veledæ adscribi possit, natura non propter se ipsa tantum arridet; imprimis ideo amatur, quod, internæ naturæ consentiens, eamdem explicat & illustrat. Cum igitur Baal s. Balderem suum (Vernum Solem) decidentem luget redituramque spondet, *colores* sane & *formas* præbet natura. At his sæpe adumbrantur certamina humano generi longe graviora, in quæ ratio & sensus descendant; his explicare conatur, quæ *necesse* explicet animus immortalis. Nec difficile conamen. Optime *animo* consentit *natura*; uno enim e fonte uterque pro-

fluxit. Quam bene puto, qui labitur, animo respondit sol vernus, qui inardet, labat, regreditur! *Utrumque lugere, spe melioris ævi illucescente*, hoc carminis Velediani summum.

Idavelli: "Idæum insuper campum cœlum astrale ipsum denotare puto." *Edd. Hafn.* Sic enim in *Asgardia Astronomica*. In *Asgardia historica* "conferri meretur Homeri Πεδιον Ιδηιον (Idæus campus) apud Phryges & Græcos, Idamque, quam etiam Indi habent, Deorum sedem," ut etiam in *Edd. Hafn.*; neque illa infitias ivit, hunc fictum campum *umbram* esse *veræ rei*, animi, quæ jam defloruit, integritatis.

VIII. *Thursa Meyiar:* Tres hic respiciuntur potentissimæ inter Titanes mulieres: *Nótt* (nox), *Angurbodi* (mœrorem annuntians), & *Hela* (mortis Dea) conjiciente *Edd. Hafn.* Illa *rationem* obumbrare, ista *sensus* angere, hæc *animum* morte afficere potuit. Cfr. Stroph. XVI. Nunc tantum adnuitur, tempus *fore*, quo tribus viribus principibus mentis humanæ tres infestæ adfuturæ sint illecebræ.

Res ipsa Str. XIX—XXI exponitur.

IX. *Dverga:* 1) Terræ elementales genii a) lucidi, b) obscuri. Ex Θνεργὸς

jam Gudmundus Andreæ nomen derivat. 2) Dæmones in *terra*, montibus & petris, qui omnes res, quæ ex imis terris exoriuntur, artificiose concinasse feruntur. Illi in carminibus Eddicis, hi in fabulis medii ævi, præcipue exstant.

Or Brimis blodi . . . Ubi *Edd. Hafn.*: "Ex æstuantis (oceani) sanguine & lividis ossibus." Ubi Oceanus æstuat, ibi *ventus*; sanguinem ejus *aquam*, ossa *humum* respicere, omni dubio caret. In theosophiis haud raro veterum quatuor nobis occurrunt elementa. Si quis theosophos ex theosophis, & sic in ceteris, optime intelligendos mihi largiat, is condonabit, si heic ipsius Theophrasti Paracelsi de *Sylphis*, *Nymphis*, *Pygmæis* & *Salamandris* somnia in memoriam revocem. Natura enim sibi ipsa constans, cum idem quærit, se eandem sæpenumero præstat. Theophr. in *Philos. Sagac.* 221, die natur, inquit, gebiert solch Gewächs, und vielleicht noch viel mehr Art und Wesen, dann uns auf Erden bekannt ist. Die Mutter ist das Element, der Vater das Firmament; aus den zweien wird eine solche Generatio. Die Mutter *Nympharum* ist im Elemento Aquæ, der Vater im Firma-

mente. Die Mutter *Gaumonium* ist im Elemento Terræ, der V. im F. Die Mutter *Vulcanium* im Feuer, der Vater im Firmament &c. (Vid. *Beiträge zur Geschichte der romantischen Poesie von Dr Schmidt. Berlin* 1818, *p.* 145—179. Quorum elementorum virtutes Dvergorum nomina respicere etymologia, ubi aliquid lucis præbet, nos docere videtur.

X. *Motsognir*: "vi vocis est vigorem sugens; s. succum attrahens; *Edd. Hafn. Durin*: "sonat latine Somnifer." *Edd. Hafn.* "Hi ambo omnes Dvergos, terræ & tenebrarum filios, procreant." Ibid. Activa vis & passiva, de quibus Mythosophi tanta congesserunt, nonne hic cognoscendæ? Quas humanâ formâ indutas, in gremio terræ cubantes, bene fingit Poëta.

XI. *Alþiófr* omnia furans; *Dvalin* sopiens; *Nipingr* contrahens; *Duin* soporifer; *Biivor* quatiens; *Veigr* vigor; *Gandálfr* lupinus daemon; *Vindalfr* ventosus daemon; *Þrain* pertinax; *Þecr* gratus; *Þorin* audax; *Þror* validus; *Litr* color; *Nar* oc. *Nyradr* novus & nova suadens &c. &c. De *Regin* vide *Edd. Hafn.* p. 990: "Ad summam Asarum potestatem ac elementales virtutes al-

ludunt nomina Regin (Ravgn). Sic ad *cœli ventosque* numina pleraque nomina intendunt.

XII. *Fili* occultus; *Hepti* constringens; *Svior* ustulans; *Birlingr* (?) componens, miscens; *Bliini* fervor; *Buri* generans, ruricola; *Hurvangr* luto genus adspergens, agri fertilitatem dirigens; *Eikinscialdi* iliceo umbraculo refrigerans.

XIII. *Dvalin* sopiens; *Iorovalla* ... (Nonne ab *Yri* micans, nitens? Campus nitens, quem a *stillante* usque ad *ningorem volutantem* tot Dvergi de cacumine montis ("palatii petra") "per terrestres regiones" quærunt, nulli ignotus est.)

XIV. *Draupnir* stillans; *Dolgthrasir* pertinax pugnator; *Hár* altus; *Haugspori* tumulos calcans; *Hlævangr* genas tepefaciens; *Gloi* splendidus; *Scirvir* serenans; *Virvir* turbo; *Scafidr* ningorem volutans; *Frosti* gelu producens; *Hliodolfr* soni genius &c. Jam in Lexico Myth. *Eddæ Hafn.* nomina, non in ipso carmine versa, inopinanter reperienti melior cognitio data est, quam quæ e Resenio & Arzelio antea hauriri potuit; sententia vero de generibus Dvergorum corroborata.

XV. *Asc* primus Vir. Yggdrasil, totius orbis imago, etiam Asc (Fraxinus) erat. Vir, μικροκοσμος, bene eodem nomine ac orbis, μακροκοσμος, designatur, eodemque signo. Ψ m *Madr*, homo; "significat hominem manus ad cœlum tollentem & plane convenit cum signo hieroglyphico Sinensium, quod hominem denotat." *Periculum Runologicum* *). Diss. Inaugur. *Gislii Brynjulfi fil. Hafniæ* 1823. Idem signum arborem ramis ornatam centralem significare alii affirmant. *Embla* Muller prima; jam ab אם (Em) mater, jam a μελια (fraxinus) derivatur. *Orlög lausa*: "Sine fatis." *Edd. Hafn.* Non Deus in illis. Sola erat materies. Formæ adsunt; *ignis* ille tantummodo deest, quem cœlitus eripiendum etiam agnoverunt Scandinavi.

XVI. Quos ea animi indoles, cui theosophiæ mysticæque doctrinæ originem plerumque debent, in veri investigandi viam induxit, ii sæpenumero ad eandem metam provecti sunt. Apud mille igitur a *Platone* usque ad aucto-

*) Ingeniosum sane & quod apud nos innotescat dignum. Runas hieroglyphica esse signa demonstrate experitur. Vid. quæ ad stroph. LIII allaturi sumus.

rem libri: *Konunga-Styrilse ooh Höfdinga*, naturam in homine trinam adumbratam videbis. In nobis affirmant esse *naturam divinam s. angelicam, naturamque animalem*, inter quas media ponitur *natura humana*, quæ quasi utriusque concentus esse debet. Nonne hæc Πνευμα, ψυχη, σωμα in Eddicis *Avnd, Od* & *La oc lito góda* conspiciuntur? "Avnd dedit Odin," qui in *Edd. Hafn.* h. l. *cœli Deus* dicitur. "Od dedit Hœnir," de quo h. l. *Edd. Hafn:* "Hœnir idem est quam Vili (*lux*)" & Lex. Myth: "Nomen Vili in septentione antiquissimo tempore in Norvegia *pro proprio humano* fuit usitatum." "La oc lito goda dedit Lódvrr," de quo h. l. *Edd. Hafn:* Lódvr, idem est quam Ve (*ignis*)" & in Lex. Myth. exprobatio Lochonis *Æg. Dr.* 26, Friggam, Odine absente, Ve & Vile in sinum surcipere, ad ignem subterraneum (quem Tellus interdum fovere cogitur) alludisse putatur. Psychologice melius saltem quam physiologice tum intellectus ad animalem naturam optime quadrat. Quæ tria Deorum dona si ita explicentur, ipsos Deos haud difficile investigamus. Omnis enim Olympus *ideale* tantum humanæ ipsius naturæ, quale jamjam concipi potuit. Ut enim in Re-

velatione Deus est, nec hominesque animalia; quæ rei convenias, eic in Mythis humana natura res est, cujus membra quidquid divini fingatur.

XVII. *Spatii arbor — Temporis inde.* Aggdr. arbor mundana s. mundus noster, arboris fraxini, symbolo vel imagine repræsentatus. *Edd. Hafn.*

Humida auri: Lacteum et orbem.

"Aur terræ vocabulum, Alv. X. 6. alias usitate limus, argilla, lutum. Conf. tamen Gr. ἀεὶρ terra." *Edd. Hafn. P.* I. *Hafniæ* 1787. "Aurvángr: luti campus: Aurr, Aur, Ur: lutum vel potius lympha, udor. Aurgr spumans s. lutulentus." *Edd. Hafn.* (i. e. *P.* III. *Havniæ* 1828), ubi hic locus vertitur: "Albo luto, inde veniunt imbres." Cum tota arbor totus est orbis, summa (corona quæ dicitur arboris) astriferi cœli imago necesse sit. Quid vero *albi luti* ibi, "unde veniunt imbres," nisi *via*, quam non *lacteam*, sed *luto* potius *albo* confectam dicerent Patres? At Arbor illa — —

— — "quantum vertice ad auras
Æthereas tantum radice in Tartara tendit."

Radicibus enim *Æterno ipso*, quo nihil profundius & obscurius, infixa est.

XIX. *Gutteola.* Alii materies, vis & efficacia aut etiam liquor, fluor, potio. *Edd. Hafn.* "Hanc perfoderunt homines cuspidibus (aurum & terra evellentes) & ternis jam vicibus in Alti alta (fundi vasto edificio) emanavere." Ibid. Nunc tres veniunt Virgines Gigantææ, nunc deficit aureum tempus. "Avaritia radix omnium malorum." Se emollire mores spondet *Hecla* (pecunia, serena *Edd. Hafn.*); at comites, furibunda vestigia ejus persequuntur.

XXI. En quæstio, qua nihil unquam majus & gravius quæsitum est nec quæritur. Quod, quod docet experientia, ipsum est genus humanum, utrum perierit quisque, quod quidem

Numinis *benignitatis* lapsus complectentis, an Numinis *semel delictum multi beneficii* condendum? Sic locus in *Edd. Hafn.* "Utrum Asæ delictum vindicarent, aut Dii omnes convivium (sacrificiale) inciperent." Et in notulis: "Aut etiam resarcitionem (cædis vel damni illati) acciperent." "*Quantum accendit*" in Strophe LVI. exclamat Munil cibum ruentem, priusquam equus ministro posset, videns. Eadem quæstionem carminis hujus esse carminis, is non mirabitur, qui veram mythorum omnium vim & finem rite perpenderit.

Mythen lära i hvad de vi der,
(en fråga som ej hörde hit)
om icke djupt betydningsfulla fröger,
om frid, som högre än förtvilan är,
offerlagen och försoningsbud och bön
hvad snabba frågetecken om försoning
från jordens natt till Gudars ljusa boning!

XVII. Bella, cum jam aurea ætas defloruit, excudent. *Vegard den Vidtbereste* jam Asos Vanosque, quæ gens fuerit vicina, certantes exhibet.

XVIII. *Vegard den Vidtbereste* jam relatis Asorum Deorumque bellantes sortis decretum & finem ostendit, quæque pacem territi quærunt. Quod quidem apud

omnes Barbaras gentes evenit. Sic Edda *Hafn.* "In concilio suo quæstionem habebant Dii, quinam esset auctor defectuum solis seu tenebrarum, eclipsium & deliquiorum solis. Od. Adde etiam Oonæ: F. M." Et alio loco: "Odinus diurni cœli, solis & lucis summus Deus, Freja, nocturni cœli & temporis domina vocatur." *Od*, "peregre per longas vias profectus," *Freja* uxore remanente, *primi Odinis* religionem vedolet, in qua rerum *Natura* imprimis observatur, ut observatis nomina præbet *historia*. Primos enim Gothos, Asgardicos colonos, Scandinaviam incolentes, quales veteres Persæ & Germani depinguntur, tales, religionem si respicis, fuisse, multa affirmant. In *Ultimi Odinis* religione, ubi *humana natura* primas tenet, *historia* nominante, *Odin* & *Frigga* primum tenent locum. *Solis* (Od) instar tunc temporis eluxit *ingenium*, imprimis *militare*; *lunæ* (Frejæ) instar, castæ & amantibus caræ, jam habebatur *ipsa femina*, cui nomen Principis uxor jure dedit. Quæ omnia alio loco explanare conabimur.

XXIV. *Thoro* in *Mythis primi Odinis* Græcorum *Jovi tonanti* Romanorumque convenit, quem solum multi Gothi

soltitiale videntur. In *Myrkis* *Vafthrudnis Odinis* Gemcorum *Hymiis* est instar. Re-
rum in monumentis hos duplicis natu-
ræ Mythos plerumque conjunctos, jam
oculos sumus iterumque confodemur.

XXV. *Heimdal* numen est, quod naturæ, cum periculum ei imminet ma-
gnum, annuntiat. "Appropinquante s.
incipiente Asarum ultimo cum Muspel-
lianis & gigantibus prœlio, Heimdallus
exsurgit & vehementi tubæ sonitu, cun-
cta numina e somno excitat." *Edd. Fœr.* *Iridis Genius* in *Edd. Hafn.* dicitur.
Sic quid Iris apud Hebræos significa-
verit, meminisse juvat. Defectûs lucis
cœnam, lapsûs sui consciis, anxie quæ-
rentibus, tonitru *ultorem* adesse tantum
annunciat. At Iris inter nubes emicans
uni forte memoriam integrat, orbem,
donec Iris aderit, non periturum.

Sub arbore (cœli camera) emicat Iris, *cornû*, quod inflari posset, haud dis-
similis. Quæ vero cum conspicitur, im-
bres (A), adverso sole, præcipitat. Sic *Edda Hafn.* "Scit ipsa Heimdalli sonum (tubæ) absconditum sub ætheri (serenitati) adsuetæ sanctæ arbore! — Amnem vidit eo hauriri (fluctuari) spumante cataracta, e pignore spheræ patriæ. Intelligitis jam meæ ne?" *Pigmæi* Odinis

esse *Oculum*, ἀκροφα, quæ sequitur, confirmat. *Oculum* Odinis esse *Solem*, ex eo non colligitur, quod Oculus Jovis, Osiridis, Vishnu, Oromazdis, rec. solem significent. Sic forsan malus membrorum illud vertitur:

Sic quoque Mens
Quæ regat Rotundat
Arbore cornu;
Cernitur, imbre
Præcipitante,
Pigmore & prio
Cœliferentis.
Percipitisne?

"*Ergo* Iris croceis per cœlum roscida pennis,
Mille trahens varios adverso sole colores,
Devolat"

XXVI. *Mimer* in *Edd. Hafn. Maris Dæmon* dicitur. "Quovis matutino tempore, ante quam sol ex oceano emergat, aurora fulvo mulso non absimilis in horizonte apparet. Hanc poëta Mimerem avide haurire fingit." Ibid. A. S. *Meomon* est *peritus, expertus.* Odin, qui *Asgardiæ historicæ* præfuit, hic eminere videtur, *phænomenorum* caussas, ut quæ mira habeant *noumena* rite intelligat, fideliter perscrutans.

XXVIII. *Valkyriæ*. "Nymphæ borealis Mythologiæ, Bellonæ interdum

munere functæ. Originitus significasse videntur meteora splendida vel ignita, quæ ab Odino cœli & exercituum Deo emissa & bella futura indicare credebantur. *Edd. Hafn.* Quæ opinio etiam in Svecia superstes.

GodPiodar: divina gens, Deorum liberi, *Asgardici historici.* — *Sculdá,* "Valkyriarum unam scutum tenentem," a *Norna Sculda* non fuisse diversam, *Edda junior* probat. Res *futuræ* hic respiciendæ. In principio epicedii *Haconis boni,* Norvegiæ regis, quod Eyvind Skaldaspiller, Eddicæ religionis, cecinit, Odin Valkyrias duas *Scogulam* & *Gondulam,* ut milites in prælio interficiendos eligerent, & interfectos ad Valhallam suumque convivium invitarent, emittit. *Geirskavgol* (hastata vel hastas dirigens) ibi dicitur Gondula. Scogula *prominula* vertitur a verbo *skaga: prominere* derivata; *longas bardas* annuens, *tela* respicit. *Gvnnr: bellicosa. Gavndul* a κονδυλος, nodus, nexus, *arma* intellecta vult.

Navnnor Herians: "Valkyriæ" tantum dictæ. Pro versibus:

Valkyriæque
Hancce sequantur,

mallem: *Nymphæ equitantes*
Odinis adsunt.

Diu tamen fui dubius, quomodo hunc locum interpretarer. *Mone* & *Geijer* legunt: *Nunnor: Monachæ*, quare ille (Geschich. des Heidenth. &c. I: 333): "Nur ein Christ konnte die Walkyrien Hernans Nonnen heissen," & hic (Sves. R. H. I: 232): "I Vøluspá str. 24 kallas Valkyrierna Odens Nunnor (Nonnor Herians). Finn Magnusen i sin Öfvers. af den Ældre Edda D. I: 1, 43 har: *Odins Möer*, och lemnar stället utan all anmärkning." Cui respondetur in *Edd. Hafn.* Lex. Mythol. p. 801: "Jam sincere fateor, me tunc temporis putasse, quod vocabulum illud (ut minime ambiguum) nulla egeret explicatione." Ille enim l. c.: "In ipso codice regio Havniensi legimus indubie *Naaulorn* (Deæ, Nymphæ, mulieres) a sing. *Naana*; in editione cl. Raskii Holmiensi legimus *Nnaur*," quod e vetere scribendi modo idem valet ac *nönnor, nönur*; quod iterum ipsum illud *naannor* aliquanguem exprimit, cum eandem sequatur pronuntiationis regulam." At mihi demum hoc certamen inane visum. Omnes enim Lexicographi, quos hic consulere potui, me certissimum fecerunt, *Nunna* verbum fuisse Gothicum, quo Græcum *Monacha* redderetur. Alius aliam conjectura

[illegible] *virginem sacram* significasse. Nor-
vagi [illegible] *Nonne*, Gall. *Nonnain*, *Nonna*, Ital.
Nonna, Belg. *Nonne*, Angl. *Nun*, [illegible]
[illegible] (Nam meminit Suidas Nonnæ cujusdam
Ægyptiæ, qui Pariensium Theologorum ver-
sibus sic interpretatus *Evangelium*, [illegible]
Græcum (a νεος, & significat *novum*)
Marci Evangelium; quam, ni in nuncupan-
quia [illegible] veteres Latini pro eximio
appellarunt [illegible] *Solinum*, jam Italicum,
jam Hadrianæ [illegible] Licet vero Sochi-
[illegible] ut vocabulum, *Virginibus* & Qui-
[illegible] de Papa addictum, observavi tamen
[illegible] illud in Græcia barbarum, imo
[illegible] velut *sanctum*, appellatum. *Mar-*
[illegible] in *Etymologico* adfirmat, "nuspiam
[illegible] matrisque fratrem aut (ut alii) ho-
[illegible] interpretatur Hesychius." [illegible]
[illegible] virgo monialis." Mihi tamen
magis arridet *Vossii* derivatio a γη (nin)
filius, quam *Stephanii* a gnah, nova. Nec
(cupio) quia "Monachi quasi infantes a
parentibus Ecclesiæ commendabantur."
Ex Oriente enim linguam suam duxe-
runt Gothicæ gentes.

Hinc cunctis carminibus, rerumque centrum. Qui *Astrologumenon* has esse reliquias antiquæ Musæ æstimant, hoc *solstitium æstivum* nactos profitentur. Quam *annum*, qui *sæculorum omnium* instar habent, jam, ni fallor, loci Frithiofani recordantur:

På södrar tales ara en Baldor, jungfrurna sänd af Allfader att förklara runorna
på Nornors svarta sköldrand, outtydda än.

Freyr lefde han och lefde, dag han och timme
och under fjerran palmer ske hans gud i ljus.

Historiæ jejune & exiliter seudentes, hic Balderis, *ultimi* Odinis filii, exsequiarum, quarum tamen memoria cum hoc mytho intime mixta, commeminerant. Mythosophi quidam, quæ poëta de integritate animi ejusque labe, *philosophice* sensa, *poëtice* dixerit, hic observant. Neutrô plena veritas nec plenus error. Carmen Veleiae in festo publico, quod *Midsommarsâlot* appellabatur, cantum fuisse, ex multis apparet. Incidit illud festum in ipsum solstitialem noctem, in *formosissimum annum*. Gentiles tum ad sacrificia & religiosa symposia peragenda convenientes, pyras ingentes in collibus accendebant. E fontibus sacris biberunt, lavacra in aquis, sub dio sitis,

frequentantes. Quæ quidem omnia festa ceremoniali luctu mixta fuisse videntur, "ob lucidissimi & beatissimi anni temporis exitum, cum solaris lux jam evanesceret & dies breviores redderentur," ut in *Edda Hafn.* hæ res imprimis judicantur. Mythosophus enim *Finn Magnæsen*, auctor scholiorum Partis III, atavis facultatem res externas *observandi* maximam attribuens, non multum fiduciæ in eorum facultate, se ipsos viresque animi præcipuas *intelligendi*, reponere videtur. Plerique his festis nihil certi cogitabant; paucos solem regredientem mythus Balderis forsan admonuit. Quin vero interdum in excelso, at mœsto animo,

("Nam super orbes
Lumina volvit"),

hæ voces mira sensa, obscure sacrum quoddam appetentia, excitaverint, nulli dubitamus. Cui explicationi res antiqua, à Durando & Beletho scriptoribus medii ævi (circa an. 1182 & 1280) relata etiam favet, quod nempe alati dracones vel angues (daemoniaci certe naturæ) æstivo colore increscente, ternas pervolare ac aëra & fontes, in hominum & animalium perniciem, venenis implere solerent, quam ob caussam, e medi-

eorum consilio pyræ ingentes, solstitiali vel Johannæa nocte, incendi cœperint ad fontes, cum dracones illi tali flamma fugari posse putarentur. (*Præf. Edd. Hafn.*) Quis est, qui credat, *medicos* hos ritus instituisse religiosos? Inter limites *animi* arctiores horum origo sæpissime quærenda est. — *Baldar* (s. a *Bald* s. a *Bal*: flamma) *secundus* Odinis filius, de quo *bona tantummodo* sunt referenda. Thoro enim *primus* filius, qui *vim*, Baldere *bonitatem* significante, exprimit. De utroque vid. Carm. Epic. Frithiof XXIV pag. 3. Quum de illo bona tantummodo referenda sunt, & quum adeo niteat & candet, ut de eo lux emicet, *ingenui animi* est symbolum. Quem cum bene depingit Sol vernus, Balder etiam in Zodiaco ædem habet; & quum filius quidam Odinis historici maxima floruerit animi ingenuitate, præmatura morte, quæ vehementissime lugetur, abreptus, multa de Baldere recentiores mythi, antiquioribus ignota, referunt.

Mistiltëinn: Visci surculus, spiculum, quo Balder dolose cæsus occubuit. Etiam in historia Hervoriana gladius quidam eodem nomine gaudet. Rudbeck de suo refert ævo: nihil notius quam id genus arboris (viscum quernum) ad-

huc diu locum in veneficiis habere atque incantamentis, ac pharmaca usui esse." (Atlant. II: 236). De vitoi superstitioso cultu in Cambria, Anglia & parva Britannia Galliæ circa brumale anni tempus ad decimas Geijer (Svea Rikes Hävd.) *Edd. Haffn.* nos relegat. Eodem Virgiliano:

Quale solet silvis brumali frigore viscum
Fronde virere nova
Talis erat species auri frondentis opaca
Ilice, sic leni crepitabat bractea vento.

(*Æneid. VI*: 205 &c.)

conjectum est, miraculosum ramum, qui Æneæ viam ad inferos aperuerit, viscum fuisse. Religionem antiquam, in qua Viscum gravissimæ fuerit significationis, omnia probant. Eadem fere apud Persas veteres fabula. Asfendiar, ut apud Ferdusium est, Iranii populi flos & deliciæ, Deorum clementiâ nullo, nisi a ramo arboris cujusdam, ad extremas oceani oras sitæ, confecto telo lædi potuit. Quod votum nequam Desthan aperuit, & ramo, noctu ablato, cecidit princeps, cum *obscurato sole* comparatus. Occisor junioris fratris facinore occubuit. *Schach Nameh verdeutscht v. Görres. II*: 327. seq.

XXX. *Hœder.* "Hœder Asarum unus est, cœcus quidem, sed valde robustus, vellentque Dii ne hunc vel nomi-

nave opus esset, nam ejus facinora inter Deos et homines diu in memoria habebuntur." *Edd. Pros.* Ab *hydr.* tegmen, vel a *hiudr* tegmen *Edd. Hafn.* nomen derivat. "Tenebrarum gentium" ibi gratissimæ cessatis dei (Baldr) tandem opponi, ex jam allatis patet. In Baldere quum, quæ *animum* excolant, videntur, in Hoddere, quæ *sensum* moveant, contemplanda sunt. Cfr. quæ ad stroph LV afferentur.

XXXI. Fratrem Balderis, qui *Vali* dicitur, alius alter explicit.

En enda natt
Sin bränd kap dräper. Se'n hon sker gifver
åt liuf och dygd i verlden. Men till denne
fordmörda dag sänds morgonrodnaden
af verldens regnarök . . . .

Strophæm LV hic locus forte respicit. Nondum enim ultor ille exstitit, nondum nox illa finiit; nam in fine carminis Frigga, "certe terra *frugifera* (*Phrygia* Dea), *Valhalla*, cœlum creatum, vel rectius ætheris ejus summa aula, Diis majorum gentium communis," in sensalis ("profundis cameris") ex intimis animi recessibus gemitus effundit. Locus fortassis non nemipem κτισιν συσσεισουσαν και συνθλιβουσαν admonebit, sensum etiam doloris Cybelis, Isidis, Veneris eundem explicuerunt.

XXXII. *Undæ lucra, lundi.*

"Intellige thermas terrestres vel fontes fervidos — ignis subterranei vicinitæ certe indicia." *Edd. Hafn.* Solis ignem abeuntem, non sine gravi animi vulnere interius omen meditans, mirata, omnia mala ex igne, quem fovit terra, erumpente sibi Veleda præsagit. Quid etiam ad ignem, quo animus integer & innocuus subruitur, adumbrandum, in rerum natura magis est aptius? Lochonem unum fuisse ex Asarum numero, jam malorum omnium originem, non silentio prætereundum. *Sigyn* ejus uxorem ingenium fingebat, quum intermissiones terræ concussuum, poëtice perceptæ, proponerentur. Inter Lappones *vinctæ Diaboli uxoris* adhuc commemorari, adfert Leem (*Beskrivelse over Finmarken p.* 471). Persæ *Ahrimanem* sub thermis vel fontibus ferventis naphtæ, in Atropatene veterum, non procul a Caucaso, vinctum jacere jamjam fingunt; quibus in regionibus Prometheum, ignis inventorem, duris vinculis & crudeli cruciatu affectum, fabulæ locarunt.

XXXIII. A motibus terræ ad incendia belli haud inconcinne transitur. In ripa amnis, qui *Thieca* (*Slida*) vocatur, septentrionali, *Delictorum tenebrosa* est

ædes; in ripa australi *Virtutum Soli vicina*. Ad utramque partem jam res conspiciuntur. Str. XXXIX. *Aureus gallus et ater* componuntur; Str. LVII & LIX *Gimle* & *Nida*; Str. LVIII & LIX *Thriki* & *Thin dimmi*. *Nid* A. S. tenebræ densissimæ, novilunium. A *Nidr*: *deorsum Nidri*: *infra* Lexicogr. derivant. *Slid* sic verti posse, defendat *Edd. Hafn. P. II. Havniæ* 1818 *p.* 788: "Slidr-beitt sax: *sica e vagina tracta*." *Brimir* a *Brimi*: ignis, flamma, de quo *Edd. Hafn.*: "An hic de polo antarctico aut potius de Muspelli vel Gimliani cœli aliquo loco sermo sit, jam non decernere audemus." *Okolnir* locus est *frigorum expers*. Sequenti stropha *delictorum ædes* ulterius describitur. Bellum igitur & honori & infamiæ vicinum.

XXXIV. *Náströnd*: ora cadaverum.

XXXV. *Nidhöggr*: *in tenebris densissimis mordens*, nomen teterrimi draconis, qui, Abyssi principalis Dæmon, Yggdrasilem inferne rodendo subruit.

XXXVI. Jam ruituri orbis præsagia incipiunt. *Jarnvidr*: *ferrea silva*, in Utgardis ad orientem sita, domicilium vetustæ oreadis s. lamiæ (verisi-

militer Angurboda), qua *Fenrifi* genera (lupi & gigantea monstra), propagantur. Superstitio de lupis, draconibus vel monstris, solem & lunam celi pecos tempore deuorantibus, per totum mundum & veterem & recentem ab antiquissimis temporibus diuulgata est. Hoquni mater, quam Veleda nostra commutat, fit sine dubio *Nox* vel *tenebrarum domina*, alias a Græcis & pl. *Mundi mater* vocata. *Edd. Hafn.*

XXXVIII. *Egdir*: *Aquila mas*, Hræsvelg Titan ille, aquilæ consimilis, qui *á haugi* (*boreali polo*, interprete *Edd. Hafn.*), mundi interitu appropinquante scalium suum barbiton *pulsat*, *Fiolarr*, rutilante gallo (“*auroræ borealis* symbolo, sonum singularem interdum edentis, *ibid.*) super illum *i gaghuidi* (in silva supra polum canora, ubi concentus, dulces, teste ipso Cicerone, cœli stellifer efficit cursus) mirum in modum concinente. Hic Phœnicis, ni fallor, mentio fit. Quod plenius explicabimus, cum “Ingenium Mythorum *unum* & *diversum* singularum gentium” e fabula Phœnicea dissertatione alia, si tempus vacaverit, hoc intervallo comprobare conaturi sumus. Hic igitur tantum recordatio fiat Simorgii, qui *der persi-*

Aquilæ figuram referre videtur, cum pennas explicat, sol obruitur; cum arcu quodam, qui quasi *pons curvus* durarum rupium cacuminibus nititur, consedit, fulgura exsistunt & ex alis quassis nascuntur arcus pluvii, & sic in cæteris. Quæ omnia melius intelligentur, si observemus, *polum arcticum cælestem*, ipsum esse *verticem Yggdrasils* (arboris orbis), cui supersedens aquila gigantea in ramulis Eddicis fingitur. De antiqua fideique, ut nos docet Gesnerus, Alberetus scripsit, illam, ætate gravem, se sentientem, inde, in alta arbore ex adipe, super limpidum fontem sita, con-

[illegible] Boni Phœnicis [illegible] finem sui ipsius annuntiant. Ex *Philostrato* (in [illegible] lib. III.) Larchæ Indo confidente, adfert *Gesnerus* (in *Hist. Animal. L. III.* p. [illegible]) *unicum* tantum esse, ex se radios emittentem, atque *auri* colore fulgentem, magnitudinis & formæ *aquilinæ*. hæc nostra. Quæ de ipsa decantant Ægyptii, ipsos etiam testificari Indos, sermoni consentientes quo dicunt, Phœnici in nido liquescenti *propentiosos hymnos decantari* oportere. Cygnei cantus hinc forsan derivandi, ave certa, & cognita incertam & incognitam reddentibus poëtis. Hic *ales* ille *Numina silvæ lætæ gubernans* dicitur. *Gygr: Oreas. Edd. Hafn.*

Gygiar hirdir
Gladr Ægdir:

nomine & ad verbum & ad sensum:

Aquilam rex
Ovans (potens) aquila — ?

XXXIX. Hic *par gallorum* obvium. Quatuor igitur in carmine nostro, ut in *Zend-Avestâ*, cœlestes aves. Hæc in stropha prima (*auream cristam gestans*) avi convenit *Peroderesch*, quæ, vocem sub diluculum tollens, homines ad preces rite fundendos excitat; secunda (*fulginea*) *Hufraschmodad* avi, qui in conti-

nq tenebrarum, in quas pervulsi deinceps gigantes, cum malis pugnat daemonibus. *Hel: mortis s. inferni Dea. Edd. Hafn.* Sub una Yggdrasilis radice domicilium habet.

XL. Sonitus jamjam graviores terra, cui imminet ruina, edit. Nuper, levi terræ motu, flammâ fuliginêâ superficies emicuit; nunc vero ligatus latrat *Garmur*. Cerberus Eddicus, canis immanis antri Gnipensis ostium, ut videtur, tuens, qui mundi interitu appropinquante vehementer latrabit; Gnipahellir enim pro orci quodam aditu haberi potest. *Edd. Hafn.* Hic, ipsa ruente mole *solutus* latrabit. Nunc vero tantummodo

"Fit sonus, ingenti concussa est pondere tellus."

Ragnarqvk: Deorum (elementalium) dissolutio, numinum crepuscula. Edd. Hafn.

XLII. *Giallarhorn: cornu sonorum s. fulgidum, tuba Heimdalli Dei. Edd. Hafn.* Cum ignis subterraneus arborem mundanam, succo & vigore orbam, jam corripuit, tum *Odini* "sapiens *Mimeris* caput *prima & vera* edens oracula" (*Edd. Hafn.*) consulendum; tum *impoti ingenio humano* antiqua celsissimi *Dei Mysteria* (str. LIII) anquirenda. Mimer, sive *profundo oceano*, sive *auroræ prunæ* hieroglyphice de-

pingatur, speciem præbet *sapientis*, qui olim fuerat, & de quo nihil nisi caput, Mumiæ instar conservatum, jam supererat. Caput vero illud cum nomine, præter *sapientem* Odinem, collatum est.

LXIII. *Surtur: Summi cœli empyrei supremus Deus, terram destructurus vel potius renovaturus. Edd. Hafn.* Ignis Olympi (cœlitus præcipitans), qui orcum consumet. Vi vocis: *obscurus*, qui nec videri nec intelligi potest. In supremo cœli fastigio habitat.

XLIV. *Hrymr: gubernator pernicioso naviglio Naglfar. Edd. Hafn.* Naglfar a nobis redditur:

Hesperus ecce
Cymbaque mortis,

quæ vero ostendit:

— — *faces cœlumque timendi*
Sidera et in terris nutantem regna Cometen.
(*Lucan. I.* 526.)

Nec nobis etymologiæ adversatur: "Naglfari (forte a cœli quasi stellis elevatâ figurâ) . . . . His concessis, vocabuli etymologia non est quærenda in re *Nagl*, *Naugl* (naglar), sed in voce *Nagli* clavus (Dan. nagle, Sueo & German. nagel, Angl. nail &c.) & sanissimo illo *sero* (ira præcedere)." *Edd.*

Magni Lodurr? defensio in altum. Ibidi Heic etiam observetur, *bif*, vocem antiquam, de *mare* & *aëre* notare. Derivatio *Ionibris Eddae*, eam *funibrem* satis affirmat.

Jormundgandr: anguis terrenus s. terram cingens. Oceanus Str. L. *Midgardsveor* dicitur. Talem mundum cingentem anguem norunt Indi. Jam nihil vivi conspicitur; ne cadavera quidem supersunt. Aquila, cui ossa tantum restant, in litore, ubi congemunt undæ, vociferat. Byronis ingenio dignum!

XLV. *Muspellz: cœlum s. mundus empyræus, summo cœlo proximus. Edd. Hafn.* De Lochope *ignis ab orco*, vide Str. XXXII. Frater ejus est *Byleips: per oppida s. orbem habitatum grassans*; ignis terrestris, subterraneo cognatus, qui fornacibus flagrat. Ut, in diluvio, aquæ cœli & profundi erupuerunt, sic novissimo tempore ignes ab astris & ab orco conjuncti aderunt.

XLVI. *Hvat . . . Alfom*; "I. e. *apud Deas cœlestes et genios elementares.*" *Edd. Hafn.*

XLVIII. De *Hlin* Edd. Pros: "ordinata est ad curandos illos homines, quos Frigga ab aliquo periculo vult

conservare." Primus ejus dolor Balderis mors.

Quo Bele cæsus (Beles bane) dicitur *Freyr*: "Seminator, Deus Annonæ & ". " Nonne etiam Solare numen?

XLIX. *Vidarr*: *Phænomenon physicum, quod a veteribus Græcis et Romanis Typhon vocabatur. Edd. Hafn.* Hic validissimus *ventus* & teterrima *humus*; sequenti str. violentissimus *ignis* & æstuosissima *aqua* certantes videntur.

L. *Hlodyne natus*, Telluris filius, *Thoro tonans*. *Terram* Germani *Herthæ*, *Hlodynæ* aliove nomine insignitam coluerunt. Aram votivam commemorat *Edd. Hafn.* ad pagum Birten repertam, cui: *Deæ Hludanæ sacrum C. Tiberius Verus*, inscriptum.

Fiorgyn: *primitiva s. antediluviana terra. Edd. Hafn.*

LIII. *MoldPinvr*: (*anguis*) *terram cingens*. Hic forsan idem *angui* (signo hieroglyphico) subest sensus, quem exprimit *anguis an-anda* (in-finitus), cujus in dorso Brahma, creatione perfecta, quievit. His nimirum sub astris omnia limitibus coercentur. Ipse Deus infinitus, *Operibus* loquens, intra fines *temporis* & *spatii* exsistat necesse est, si a nobis comprehendetur. At ex operibus

quasi regrediens, in sua ipsius *infinitate* quiescat. Renovato vero orbe, ita res infinitas, ut jam limitibus circumscriptas, animo comprehendemus immortali.

Fimbul-tyr: A. S. *Fymble*: *mythus ethicus, sapientia. Tyr*: *Deus*. Tyr primus, ni fallor, Odin, ex Asia Gothos ducens, qui *Solem*, *Vulcanum* & *Lunam*, reliquis Dïis ne fama quidem acceptis, coluerunt, & quos cognoscere potuit *Cæsar* (*de bello Gall. V. XXI.*). *Tacito* vero tempore, Deorum maxime *Mercurium* coluerunt, *Herculem* ac *Martem* concessis animalibus placantes; parte Sveviarum & *Isidi* sacrificante (*de Mor. Germ. XX.*). *Sol* (Od, Odin primus), *Vulcanus* (Thor, tuditem s. fulmen tenens) & *Luna* (Frija), numina *naturæ* eminentissima, quam mire conveniunt *Mercurio* & *Marti* (Odini ultimo), *Herculi* (Thoroni Asæo) & *Isidi* (Friggæ), numina *hominis* excelsissima! Illis nulla erigebantur fana; hæc vero multis forsan locis, inde ab *Irminsul* (fano germanico) usque ad *Upsalium* (fanum supra cetera situm), conspici potuerunt. Observatione dignum est, Deam, quæ a Tacito, rei *significatum* inquirente, *Isis* est vocata, a Poëta Saxonico, qui *rem formam* potius expresserit, *Junonem* nominari. Quis est, quin in tri-

bus illis facultatem animi quæreretur, facultatem quæ *vult*, & facultatem quæ *sentit* in effigie cernat? Ingenium enim humanum, *virium jam conscium*, tantum tabellas sæpe invenit, quarum perita fuit antiquitas. Sic ipsis legibus grammaticis, grammaticâ nondum repertâ, omnes quodammodo paruerunt.— *Tyri* conjungitur *Hertha*. *Hertha*: *terra* Persice. Κύριον Solem a Persis nuncupari, jam docuit Herodotus. Quum Carmen caneretur Veledæ, cultus naturæ, in quo *Sol* & *Luna* primas tenent, simplex, & quem primus huc retulerat Odin, in mythos abiit tam antiquos, ut Musa, temporis acti laudatrix, eundem in novo rerum ordine redituram bene prænisenit. Propiores etiam illi Mythi primæ revelationi divinæ.

(*Rúnar scientiæ, mysteria, literæ.*) Libet runas (literas) primo non adscribamus Odini, illas vero ultimo saltem addi posse, credimus. Ad antiquitatem earum vindicandam, (literarum *characteres*, cum *nominibus* comparaverit, non parum valent. Eodem modo, quo nunc literæ pyramidum hieroglyphicæ explicantur, runæ etiam explicari possunt. Scilicet formam representabit *res quæ*dam, cujus nomines *primæ*, quæ quæritur,

ttera. Ex. gt. ᚠ effigiés erit *pecudis*; ᛁ corpus, duæ additæ lineolæ, pedes anteriores & posteriores. In linguis gentium, quæ hoc signo utuntur, pecudis nomen a *f* incipit. De ᚹ jam supra. ᚱ est r; R enim prima vox in re, quæ depingitur (*reid*, ridt, equitatio): hominem enim equo insidentem demonstrat figura. ᚲ est K. K primus sonus rei effictæ (*Kaun*, vulnus); homo enim hastâ transfixus adumbratur. Nec est mirandum, runis veterum multa convenire alphabetha, eodem nixa fundamento. Quâ de re *Periculum* quoque jam allatum *runologicum* consuli debet.

LIV. *Fiölner:* nomen Summi Asarum, "incogniti Dei," *multa producendi* facultatem involvens.

LV. *Balder et Hœder*
Gratus uterque.

Cfr. quæ ad str. XXIX & XXX jam allata sunt. In orbe renovato hominis natura (*rationalis* & *sensualis*), harmoniâ omnibus numeris perfectâ, exsistet.

LVI. *Aoriter piatus Hœnir.* Hœnir, ut str. XVI nos monet, ipsum τὸ *hilmanum* repræsentat, quod *Hœderi cœco et valido* ita indulsit, ut *Balder sapiens et insons* occideret. Ob quod facinus

pura victima piacularis non nisi Diis, qui peccatores *ulti* erant, dari posset, tam graviter nobis piandum fingit Musa, ut mundus tandem omnino, quo purior reddatur, cremandus sit. Quibus peractis, homines & *ratione* & *sensibus*, intime conjunctis, præditi, beata regna tenebunt. (“Fratrum juncta tenebunt regna nepotes.”)

LVII. *Gimle: Hæc universi metropolis et summi Numinis* (Surti) *sedes sita est in supremo mundo, qui dicitur Vasulfahenir. Edd. Hafn.*

LVIII. Hoc membrum, licet in codice membranaceo, uno adhuc incolumi, rejectum, is non spurium judicabit, qui, alternis Camœnæ rite pernensis (vide ad str. XXXIII), cetera hujusmodi ethnicæ religionis auctorum scripta sibi cognita habet. Bene illud defendit *Edd. Hafn.*

Carmen Velodæ diversa continere oracula, apparet.

Imo Oraculo *Creationem* (“facta Cœlicolentis”) canit Musa. Str. I—XVI.

Hic oculis nostris subjiciuntur:

Mundi ante mundum (II), chaos hujus mundi (III), astriferum cœlum (IV—VI), homines primi (VII, VIII), Numina ipsius naturæ elementalia, in vento, humo & aqua habitantia, (IX—XIV),

quibus perfecta creationis consummatio adumbratur, lumina æthrea, lucis & ignis cœlitus vehendi, qua homines, quales jamjam sunus, protegant.

II.do oraculo *Spatium & Tempus*, hieroglyphicis imaginibus adumbrantur. Str. XVII- XVIII.

III.tium oraculum *lapides avaritiæ homines* enuntiat.

IV.to Oraculo, *quomodo reconciliatio fiat, anxie quærent, phœnomena naturæ insignora observant Musæ ut, quid sibi respondeant, intelligat.* Str. XXI. — XXXII. Hic observantur:

Solis & lunæ defectus (XXIII), tonitru & fulmina (XXIV), Iris (arcus pluvii) — (XXV), Aurora (XXVI), Meteora ignita (XXVIII), solstitium æstivum (XXIX—XXXI), et ignis subterraneus (XXXII).

V.to oraculo Musa, cui nihil aliud Natura caduca aperuit, *hunc rerum ordinem, ut novum existat, abolendum præruptum, abolitus omnium interitum.* Str. XXXIII —XLV.

Jam novissimum describitur tempus, quo exsistent *bella infausta, pœnæ quibus imminent horridæ (XXXIII—XXXV)*; quo tam longi existent defectus solis lunæque, *ut aura evadat pestifera lumenque ipsorum liquatur (XXXVI, XXXVII)*; *consonante ipsa aurora boreali Attii Volusii urbi (Phœnici, qui moribundus tantum canit) & unus cœlesti alitique infero (XXXVIII, XXXIX)*; *motus terræ ingentes quoque adsunt, qui finem propius imminentem annuntiant (XL)*; *effere se gerunt homines novissimi temporis (XLI)*; *omnes cum*

sensim solvuntur naturæ compages, demum humana contremit sapientia (XLIII); Cometes surgit maxima (XLIV), et jam ignis de cœlo dejicitur et ex orco erumpit (XLV).

VI. tum oraculum *ruentem pingit orbem* Str. XLVI—LI. *Terra resedit, & rupibus relisis, in barathra, quæ fiunt, sternuntur silvæ. (XLVII), Solem necat ignis e cœlo superiori micans (XLVIII), Typhon & procella e profundo erumpens certant (XLIX); Tonitru aëris æstusque æquoris dimicant, se in vicem devorantes (L), et crepitante igne arbor totius orbis concrematur (LI).*

VII. mum oraculum *novum coloribus ornat orbem veterisque judicium.* Str. LII—LIX. *Novo in orbe terra, oceanus & aër conspicitur (LII), Primo temporis felicitas & sapientia redit (LIII—LVII);*

Judicium extremum (LVIII, LIX).

Ordinem stropharum novum, quem secuti sumus, ex codice legati Arnæmagnæani membraneo (in Quarto N:o 544) despumserunt Eddæ Hafniensis P. III. Editores. Hanc Eddam quam sæpissime citavi, inprimis cum novas interpretationes ausus sum, ne præmaturæ, juvenis opiniones, quæ virorum in re regnantium nitantur auctoritate vel defendi possint, doctrinâ, a lectoribus hujus Eddæ, ignaris habeantur. Quæ multis etiam aliis locis legi possunt, ex illa igitur, si fieri potuit, descripta attuli.

In hoc opusculo quædam explicatione, multa excusatione egent. Explicem, me in *ividi* accentum i medio addidisse, quo certius *orbis* l. l. significaretur. *Vidr: lignum; vídr: amplus. Nío heima*: novem *spatia; nío ívidi:* novem *æva* longissima. *Ævum*: Isl. *Ævi*, Samscr. *Aium.* Nihil præterea *addidi.* Si quid *desit*, error. Quid sibi velit ἀσκηθη, ad str. XXVIII allatum dubitantes admonitus rocorder, vocabulum esse Homericum, a Scholiast. ἀβλαβη reddi-tum, ἀλλαχου ζητητεον, teste Eusthatio, *Skathiam: noxa* apud Ulphilam redolens. In Græca enim lingua non paucæ voces hospites. *Vide Platon. Cratyl.* (in medio), *Aristot. Rhet. l.* 1. *c.* 2 *&c. Gothica nomina* latine scribendi ratio paucis confitenda. Nomen, quantum fieri potuit *idem*, retinendum puto, at huic convenienter naturæ latine declinandum; Ex. gr. *Odin, — is; Balder, — is.* Romanis non Orion-us, Japyxus placuerunt. *Orion* retinebatur, at latine declinatum: Orionis-i-em &c. In *e* desinentia, mihi in *o, onis* exeunt. *Thor* (Sueth. Thore) & *Loke* igitur: *Thoro,-onis, Locho,-onis.* Sic Romanis *Plato,-onis.* Nomina Feminarum, si quando non in *a* desinunt, sic formantur. Hoc vero *a* & terminatione declinationis facile rejecta, ipsum *nomen immutatum* habemus, quod, quantum sententiæ intellectus permittat, conservare, ni fallor, hac in re primum. Excusandi errores & typographi & scriptoris. In illorum numero inprimis referenda str. XXV, nunc omni sensu carens. Legas: *Fons sub ea-*

dem Cœliferentis Lumen inundat Amne citato i. e. Nubes pluvialis sub cœli camera ita se effundit imbre citato, ut Sol obumbretur (quasi mergatur). Correctiones enim revidentis male perceptæ. In his tantum afferantur: *hin* pro *hinn* in str. LIX; & ad str. XXXVIII in fine comment. *Stephanii* loco *Yamli.* Errores utriusque generis, quales str. XXXIV igtiem leg. igtie, & in Comment. omnis dubio, Dii celebrant conventus, decidentem rediturumque &c. &c., ut a doctissimo quoque facillime observantur, ita a mitissimo quoque benignissime condonentur!

3 2044 050 680 727